

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006

COM(2011) 614 final – 2011/0275 (COD)

(2012/C 191/08)

Sprawozdawca: **Etele BARÁTH**

Parlament Europejski, w dniu 25 października 2011 r., oraz Rada, w dniu 27 października 2011 r., działając na podstawie art. 178 i 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiły zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006

COM(2011) 614 final – 2011/0275 (COD).

Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 3 kwietnia 2012. r.

Na 480. sesji plenarnej w dniach 25–26 kwietnia 2012 r. (posiedzenie z 25 kwietnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 178 do 1 – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i spostrzeżenia

1.1 W propozycjach legislacyjnych dotyczących polityki spójności na lata 2014–2020, przyjętych przez Komisję 6 października 2011 r. („pakiet spójnościowy”), znalazły się poważne zmiany w zakresie opracowywania i wdrażania tej polityki. Jej główny cel, a zarazem jeden z jej najważniejszych mechanizmów – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – ma służyć wykorzystywaniu inwestycji do realizacji założeń strategii „Europa 2020” tak, by inwestycje EFRR przynosiły korzyści wszystkim obywatelom UE.

1.2 Nie należy jednak zapominać o zasadach przedstawionych w proponowanym rozporządzeniu, określających ogólne warunki funkcjonowania funduszy („rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów”) – niektóre z nich bezpośrednio odnoszą się do EFRR. Warunki ogólne wywierające znaczący wpływ na wykorzystanie środków z funduszu to:

- koncentracja środków na mniejszej liczbie priorytetów;
- ściślejsze powiązanie tych priorytetów ze strategią „Europa 2020”;
- koncentracja na wynikach;
- monitorowanie postępów na drodze do osiągnięcia ustalonych celów;
- intensyfikacja wykorzystania uwarunkowań;

— uproszczenie mechanizmów przyznawania środków.

Nie mniej ważne są bardziej konkretne zapisy, np. zachęty do wdrażania bardziej zintegrowanych rozwiązań czy wytyczne w zakresie surowszego regulowania sposobu wykorzystywania instrumentów finansowych.

1.3 Należy także pamiętać, że 29 czerwca 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, czyli budżet dla Unii Europejskiej na nadchodzący okres programowania. EKES opracował ponadto liczne opinie na temat własnych zasobów Unii.

1.4 W ogólnych postanowieniach opinii dotyczącej funduszy strukturalnych ⁽¹⁾ EKES sformułował serię kluczowych zaleceń odnośnie do całego „pakietu spójnościowego”. W niniejszej opinii Komitet w pełni je popiera i rozbudowuje z myślą o EFRR.

1.4.1 Partnerstwo

1.4.1.1 EKES jest przekonany, że prawdziwe partnerstwo uwzględniające wszystkich partnerów – określonych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów w procesie przygotowania, wdrażania i oceny ex post projektów realizowanych w ramach polityki spójności UE – bezpośrednio przyczynia się do ich powodzenia. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż w artykule 5 ust. 1 wniosków Komisji określono różnych partnerów i że partnerstwo stanie się obowiązkowym elementem unijnej polityki spójności.

⁽¹⁾ Przepisy ogólne dotyczące funduszy strukturalnych, Zob. str. 30 niniejszego Dziennika Urzędowego.

1.4.1.2 EKES z zadowoleniem odnotowuje, że proces wdrażania traktatu lizbońskiego może zostać usprawniony nie tylko dzięki podkreśleniu tożsamości europejskiej, lecz także poprzez angażowanie w realizację projektów partnerów określonych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, co zwiększa efektywność owych projektów.

1.4.1.3 EKES pragnie wyrazić głębokie zaniepokojenie sygnałami nadchodzącymi z Rady, z których wynika, iż niektóre państwa członkowskie wydają się ograniczać zasadę partnerstwa. Wzywa Komisję i PE do odwrócenia tego trendu.

1.4.1.4 EKES stoi na stanowisku, że projekt rozporządzenia (po przyjęciu) będzie zgodny z zasadą pomocniczości, ponieważ zadania EFRR zostały określone w traktacie, a polityka jest realizowana zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego i z poszanowaniem kompetencji instytucjonalnych państw członkowskich i regionów.

1.4.2 Warunkowość

1.4.2.1 EKES uważa, że zakrojone na szerszą skalę wykorzystanie warunkowości w polityce spójności UE doprowadzi do osiągnięcia bardziej konkretnych, realnych i trwałych wyników. EKES w wielu swoich analizach poruszał kwestie związane z warunkowością implementacji, która powinna iść w parze z poprawą efektywności, lepszą jakością i koniecznymi uproszczeniami.

1.4.2.2 Uwarunkowania ex ante powinny wiązać się z prawidłowym wdrażaniem zasady partnerstwa.

1.4.2.3 EKES nie zgadza się z obowiązującym obecnie sposobem definiowania warunkowości makroekonomicznej, gdyż sprzyja on wysyłaniu niewłaściwych sygnałów, a co za tym idzie pojawia się ryzyko karania regionów i obywateli, którzy nie ponoszą odpowiedzialności za nadużycia makroekonomiczne, do których dochodzi na szczeblu krajowym.

1.4.3 Uproszczenie

1.4.3.1 EKES docenia wysiłki podejmowane przez Komisję w celu uproszczenia procedur związanych z polityką spójności UE. Niemniej jednak poziom zawłości jest nadal zbyt duży.

1.4.3.2 Kładąc przesadny nacisk na audyt i procedury, władze krajowe i europejskie blokują dostęp do funduszy UE małym i średnim przedsiębiorstwom oraz organizacjom pozarządowym. Obciążenia administracyjne powodują utratę zbyt dużej energii. Przesadnie rygorystyczne wdrażanie przepisów na wszystkich poziomach powinno zostać całkowicie wyeliminowane.

1.4.3.3 EKES w pełni popiera wysiłki na rzecz koordynacji strategii „Europa 2020” i polityki spójności UE. Opowiada się za większą koncentracją na kluczowych zagadnieniach oraz poważniejszym nastawieniem na osiągnięcie wyników.

1.4.3.4 EKES rozumie także konieczność uproszczenia zasad (dotyczących monitoringu, a także zasad finansowych, administracyjnych i proceduralnych) związanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych.

1.4.4 Koordynacja polityki

1.4.4.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące koncentracji tematycznej, która ma prowadzić do mniejszej fragmentacji podejmowanych wysiłków.

1.4.4.2 Niemniej jednak zaleca wykazanie się większą elastycznością, jeśli chodzi o koncentrację tematyczną. Chodzi w głównej mierze o łatwiejsze stosowanie rozwiązań terytorialnych i poprawę skuteczności polityki spójności.

1.4.4.3 EKES uważa, że wspólne ramy strategiczne są ważnym narzędziem koordynacji działań finansowanych z funduszy strukturalnych. Wyraża ubolewanie, że w związku z obowiązującą obecnie formułą nie może przedstawić swojej opinii na temat tych ram.

1.4.5 Finansowanie, zarządzanie finansami

1.4.5.1 EKES jest przekonany o konieczności jak najskuteczniejszego wykorzystania każdego euro wydanego w ramach funduszy spójnościowych.

1.4.5.2 Wyniki konsultacji społecznych dotyczących piątego sprawozdania w sprawie spójności pokazują, że istnieje ogólne porozumienie co do idei koncentracji finansowania. Zdaniem EKES-u liczne zastrzeżenia co do niektórych kwestii są jak najbardziej uzasadnione i wymagają stosownej reakcji, zanim wejdzie w życie przyszłe rozporządzenie ogólne.

1.4.5.3 Potrzebne są gwarancje, że przesadna koncentracja – zwłaszcza bezkompromisowa interpretacja 11 celów tematycznych i surowe przestrzeganie minimalnego odsetka zasobów, które można wykorzystywać do finansowania niektórych priorytetowych celów tematycznych (np. w zakresie efektywności energetycznej, energii odnawialnej, badań i innowacji czy wsparcia dla MŚP) – nie uniemożliwia pomocy w realizacji projektów rozwojowych powstających na skutek różnic lokalnych i regionalnych.

1.4.5.4 EKES wielokrotnie mówił o tym, że strategia „Europa 2020” i polityka spójności uzupełniają się wzajemnie. Nie da się jednak skoordynować polityki stabilności (wymagającej reform strukturalnych), polityki spójności (nastawionej na ujednolicenie) i strategii wzrostu bez zwiększenia zasobów Unii.

1.4.5.5 Mając to na względzie, konieczne jest lepsze wykorzystanie obligacji projektowych w ramach strategii „Europa 2020”, o czym była mowa w ostatnich opiniach EKES-u.

1.4.5.6 EKES sugeruje uważne rozważenie możliwości wykorzystania funduszy zakwalifikowanych do wydatkowania w przyszłości w ramach polityki spójności, a także środków niewykorzystanych w bieżącym okresie programowania, w celu jak najszybszego pobudzenia wzrostu gospodarczego w Europie.

2. Uwagi ogólne i zalecenia

2.1 EKES docenia żmudne i szczegółowe przygotowania przeprowadzone przez Komisję Europejską z myślą o wdrożeniu zapisów polityki spójności i strategii „Europa 2020” w latach 2014–2020.

2.2 EKES w swych licznych analizach i opiniach wypowiadał się na temat treści czwartego i piątego sprawozdania w sprawie spójności, wykorzystywania funduszy strukturalnych w ostatnim dziesięcioleciu, skuteczności tych funduszy oraz tego, czy faktycznie spełniają one swoją funkcję. Spora część uwag Komitetu uwzględniona została przy opracowywaniu polityki spójności na lata 2014–2020.

2.3 Propozycje Komisji Europejskiej dotyczące zapisów ogólnych w sprawie wykorzystania funduszy strukturalnych w latach 2014–2020 zostały opublikowane w momencie, w którym poglądy na temat przyczyn i charakteru zaostrzającego się kryzysu europejskiego znacznie się różnią.

2.4 Zdaniem EKES-u historyczne korzenie trwającego obecnie kryzysu gospodarczo-finansowego wymuszają wdrożenie reform strukturalnych w systemie instytucjonalnym, społecznym i politycznym. EFRR może odegrać kluczową rolę w transformacji systemów opieki społecznej tak, by stały się one zrównoważone i efektywne pod względem kosztów. Wprowadzenie zmian w tych systemach wymaga jednak tymczasowego sięgnięcia po dodatkowe zasoby finansowe. EKES przyznaje, że w wyniku ograniczonej dostępności zasobów oraz stosowania zasady koncentracji mniejszą uwagę zwraca się na priorytety inwestycyjne ukierunkowane na zmiany strukturalne w infrastrukturze systemów opieki społecznej. EKES pragnie wypuklić fakt, iż bez inwestycji tego typu wpływ polityki spójności na te systemy pozostanie ograniczony.

2.5 W wyniku kryzysu niedostatek zasobów zarówno publicznych, jak i prywatnych może doprowadzić do trudności w finansowaniu działań niezbędnych do tego, by pożądane zmiany faktycznie nastąpiły. EKES uważa, że elastyczne i odpowiedzialne podejście do stawek współfinansowania i zapisów o warunkowości zwiększyłoby szanse uzyskania trwałego wyniku działań finansowanych w ramach funduszy.

2.6 Strategia „Europa 2020” i powstałe na jej podstawie rozporządzenie w sprawie EFRR stanowią odzwierciedlenie myśli gospodarczej dopasowanej do wydajności i potrzeb wysoko rozwiniętych gospodarek charakteryzujących się spowolnionym wzrostem i posiadających spory potencjał w dziedzinie badań i rozwoju. W krajach rozwiniętych nie ma wątpliwości, że badania, rozwój i innowacje odgrywają ważną rolę w procesie wzrostu gospodarczego. Konkurencyjność nie stoi co prawda w sprzeczności z samą polityką spójności, ale na pewno umniejsza jej znaczenie.

2.7 Polityka spójności ma być głównym instrumentem inwestycyjnym służącym realizacji głównych priorytetów Unii określonych w strategii „Europa 2020”, poprzez koncentrację na państwach i regionach o największych potrzebach. EKES zgadza się, co do zasady, z takim podejściem, ale jednocześnie zwraca uwagę na niektóre elementy proponowanego rozporządzenia, które mogą przeszkadzać w realizacji założeń tej strategii.

2.7.1 EFRR może wywierać znaczący wpływ zarówno na osiągnięcie celów w zakresie konwergencji, jak i na ogólnoeuropejskie cele związane z konkurencyjnością. Ponieważ

poziomu zasobów nie da się poważnie zwiększyć, EKES stoi na stanowisku, że można lepiej i jaśniej zdefiniować zamierzenia i że da się zadbać o to, by proponowane priorytety inwestycyjne były z nimi ściślej powiązane. W sytuacji gdy podejście terytorialne pozwala konkretniej definiować cele, według EKES-u większy nacisk należy położyć na ogólnoeuropejskie strategie terytorialne (takie jak istniejące bądź przyszłe programy makroregionalne) i traktować je jako punkty odniesienia dla celów wdrażanych w konkretnych regionach.

2.7.2 Warunkowość makroekonomiczna może prowadzić do spowolnienia wzrostu gospodarczego, ograniczenia liczby dostępnych instrumentów, a nawet wycofania funduszy pomocowych bądź redystrybucji narzędzi, które przekazuje się regionom bardziej rozwiniętym. Rośnie prawdopodobieństwo wystąpienia konfliktu między dążeniem do konkurencyjności a polityką spójności. Tematyczne i instytucjonalne uwarunkowania ex ante, wymienione w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, mogą doprowadzić do poprawy skuteczności EFRR.

2.7.3 W niektórych mniej rozwiniętych regionach lub państwach członkowskich 50-procentowy udział środków z EFRR, przeznaczony na konkretne cele, może powodować spadek efektywności. Być może dzieje się tak dlatego, że ustalenie „obowiązkowych” celów inwestycyjnych nie jest najlepszą metodą gwarantującą optymalny rozwój danego regionu czy państwa członkowskiego. W takich sytuacjach maleje skuteczność wykorzystania zasobów. Pojawia się nawet ryzyko niewykorzystania przyznanych środków, gdyż nie udaje się osiągnąć masy krytycznej – niezbędnej do tego, by właściwie rozwiązać problem wąskich gardeł w zakresie rozwoju. Poza tym działania, które nie prowadzą do rozwiązania rzeczywistych problemów rozwojowych, mogą stać się przyczyną narastającego problemu braku zaufania publicznego. Argumenty te pokazują, iż należy elastycznie zarządzać konkretnymi celami rozwojowymi i potrzebami regionów, w kontekście priorytetów inwestycyjnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

3. Szczegółowe uwagi i zalecenia

3.1 Szczegółne cechy terytorialne (rozwój miejski, regiony najbardziej oddalone)

3.1.1 EKES wyraża zadowolenie z tego, iż szczególną uwagę zwrócono na konkretne problemy związane ze zrównoważonym rozwojem miast i najbardziej oddalonymi regionami.

3.1.2 Docenia wprowadzenie jasno sprecyzowanego obowiązku stosowania zintegrowanego podejścia w obszarze rozwoju miejskiego. Uważa jednak, że w umowie partnerskiej winien znaleźć się jedynie indykatywny wykaz miast, które mają zostać objęte pomocą, oraz sugestia, jak rozprowadzić należne środki w ciągu roku. Umożliwiłoby to państwom członkowskim bardziej elastyczne zarządzanie projektami, co z kolei mogłoby wpłynąć pozytywnie na wyniki osiągnięte przez miasta podlegające finansowaniu.

3.1.3 Odnosnie do zarządzania działaniami zintegrowanymi EKES podkreśla, że w wypadku tych skomplikowanych rozwiązań pojawia się ryzyko stosowania zbyt biurokratycznych i surowych procedur administracyjno-selekcyjnych. Może to

wpływać negatywnie na zdolność państw członkowskich i beneficjentów do pełnego wykorzystania możliwości. W tej sytuacji EKES zaleca Komisji Europejskiej, by zagwarantowała państwom członkowskim możliwość wdrażania działań zintegrowanych przy jak najmniejszym obciążeniu biurokratycznym.

3.1.4 EKES popiera utworzenie europejskiej platformy rozwoju miejskiego w kontekście zrównoważonego rozwoju miejskiego. EKES nie uważa za konieczne, by prawo decydowania o tym, które miasta mają uczestniczyć w platformie, należało do Komisji Europejskiej. Powinien wystarczyć określony zbiór kryteriów.

3.1.5 Jeśli chodzi o powołanie do życia platformy rozwoju miejskiego, EKES uważa, iż nie ma konieczności tworzenia nowego organu. Zadania platformy mogłyby realizować istniejące federacje europejskich miast. Komitet sugeruje, by KE zbadała możliwości jak największego zaangażowania istniejących organizacji w działania platformy.

3.1.6 Platforma wspierałaby także tworzenie sieci między wszystkimi miastami, które z inicjatywy Komisji podejmują innowacyjne działania. Zdaniem EKES-u oprócz Komisji podejmowaniem inicjatyw w dziedzinie innowacyjnych rozwiązań czy tworzenia sieci w ramach platformy mogłyby się zająć grupy państw członkowskich.

3.1.7 EKES z zadowoleniem odnosi się do propozycji, według której przynajmniej 5 % EFRR ma zostać wydane na zintegrowany rozwój miejski. Jest to ważny i zachęcający komunikat UE do państw członkowskich i znajdujących się w nich regionów. Nie do końca jasna jest jednak alokacja tej kwoty oraz jej związek z wykorzystywaniem innych zasobów.

3.1.8 EKES uważa, że warto opracować definicję systemów miejskich składających się z małych, średnich i dużych miast. Definicja ta powinna powstać na szczeblu europejskim i opierać się na ogólnoeuropejskiej strategii rozwoju terytorialnego. Nie mniej ważne wydaje się przygotowanie wytycznych dotyczących rozwoju policentrycznej sieci aglomeracji, zgodnych z celami strategii „Europa 2020”.

3.2 Rozwój terytorialny

3.2.1 Jak stwierdzono w poprzednich opiniach EKES-u, najlepszym sposobem pomagania regionom w nadrobieniu zaległości jest wzmocnienie powiązań terytorialnych i wspieranie wszelkich form mobilności. Konkurencyjność rośnie, gdy przestrzenne sieci aglomeracji i produkcji mogą się rozwijać. Niemniej jednak potrzebne powiązania nie ograniczają się do transportu i komunikacji, zaś związane ze sobą cele są różne w obrębie poszczególnych regionów.

3.2.2 EKES sugeruje, by opracować nowe europejskie ramy zintegrowanych koncepcji projektowych o szczególnym znaczeniu dla Europy. Należy w nich uwzględnić konkretne cele terytorialne. Właściwym dokumentem odnoszącym się do nowych ram europejskich powinny być wspólne ramy strategiczne. EKES proponuje sprawdzić, czy konieczne jest opraco-

wanie formalnej „europejskiej strategii rozwoju terytorialnego”. Poza priorytetami w zakresie strategii makroregionalnych na szczególną uwagę zasługują cele dotyczące sieci miejskiej w Europie.

3.2.3 Warto sprawdzić, czy w przypadku zintegrowanego rozwoju miejskiego lub strategii makroekonomicznych nie byłoby pożądane sformułowanie i rozpropagowanie nowych celów, bez których realizacja projektów na dużą skalę może być utrudniona. Odpowiednie dokumenty, oparte na pracach przygotowawczych, opracowane na przykład jako część przygotowań do agendy terytorialnej UE lub programu ESPON, mogłyby pomóc w określeniu tych celów (najlepiej byłoby, gdyby opierały się one na konkretnych miejscach).

3.2.4 W strategii rozwoju terytorialnego można by zdefiniować cele ukierunkowane na współpracę makroregionalną w dziedzinie gospodarki i spraw społecznych w obszarach takich jak:

- wzmocnienie infrastruktury badań i innowacji (obszarów badań): powiązanie europejskich centrów doskonałości z ośrodkami kompetencji w celu pobudzenia biegunów rozwoju;
- inwestycje w badania i innowacje biznesowe, rozwój produktów i usług etc., umiędzynarodowienie lokalnych systemów produkcyjnych (klasterów), sprzyjanie tworzeniu sieci europejskich;
- systemy transportowe oprócz sieci infrastruktury TEN-T (gospodarka zasobami wodnymi, ochrona środowiska, energia, systemy informacyjne i komunikacyjne itd.);
- sieć instytucjonalna – sprzyjająca oddolnemu rozwojowi makroregionalnych i transnarodowych szczebli sprawowania rządów itd.

3.2.5 W tym zakresie EKES ma duże oczekiwania wobec wniosków Komisji Europejskiej w sprawie wspólnych ram strategicznych. Co prawda nie są one jeszcze dostępne, ale Komitet na nadzieję, że będzie o nich informowany i pytany o zdanie.

3.3 Instrument „Łącząc Europę”

3.3.1 EKES niejednokrotnie podkreślał potrzebę tego, by z uwagi na koncentrację zasobów zapewnić zasoby i jasne ramy prawne sprzyjające współpracy transnarodowej oraz wzmocnieniu więzi w Europie. EKES uważa jednak, że Komisja winna rozważyć poszerzenie zakresu możliwych interwencji prowadzonych w oparciu o instrument „Łącząc Europę”. Narzędzie to należałoby bardziej otworzyć po to, by mogło zostać wykorzystane w celu finansowania projektów specjalnego zainteresowania europejskiego poza programami transportowo-komunikacyjnymi. Poza tym EKES sugeruje wprowadzenie mechanizmów prowadzących do tego, że finansowane projekty faktycznie przyczynią się do poprawy spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Europie.

3.3.2 Zdaniem EKES-u przekształcenie instrumentu „Łącząc Europę” w ramy finansowe pozwalające na finansowanie wdrożenia projektów specjalnego zainteresowania europejskiego (co nakreślono w punkcie 3.2.2 niniejszej opinii) byłoby zgodne z zapisami TFUE. Instrumentem tym zostałyby wtedy objęte następujące dziedziny: transport, energia i inicjatywy związane z ICT.

3.4 Działania o charakterze gospodarczym

3.4.1 EKES popiera priorytetyzację czterech celów szczególnie ważnych pod względem wkładu EFRR w dobro publiczne. Chodzi mianowicie o:

- działania na rzecz zatrudnienia, badań i rozwoju oraz innowacji poprzez wspieranie przedsiębiorstw;
- inwestowanie w podstawową infrastrukturę (np. transportową, energetyczną, społeczną i zdrowotną);
- tworzenie, a także – co równie istotne – transfer przedsiębiorstw;
- rozwój konkurencyjności MŚP ze specjalnym wsparciem dla mikroprzedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw rzemieślniczych.

3.4.2 EKES jest także przekonany, iż obszary takie jak edukacja czy rozwój turystyki są ważne i powinny być nadal objęte finansowaniem z EFRR zgodnie z konkretnymi potrzebami rozwojowymi określonych regionów i państw członkowskich.

3.4.3 EKES zgadza się, że w odniesieniu do wspierania przedsiębiorstw można argumentować, że takie wsparcie, w szczególności w formie dotacji, jest najbardziej potrzebne w przypadku małych przedsiębiorstw, innowacyjnych działań, a także na podlegających obszarach przemysłowych przechodzących zmiany strukturalne. EKES uważa, że pojęcie przedsiębiorstwa nie powinno dotyczyć tylko firm z sektora MSP w niektórych słabiej rozwiniętych regionach.

3.4.4 W wypadku łańcuchów innowacji (tzw. klastrów) i lokalnych systemów produkcyjnych funkcjonujących bez zarzutu pytanie, jakie należy postawić, dotyczy tego, czy byłoby lepiej zapewnić większą elastyczność firmom głęboko zakorzenionym na danym obszarze oraz dostawcom, a także czy zwiększać liczbę zasobów, za które przysługuje zwrot kosztów, w formie pomocy (takiej jak finansowanie dopłat do oprocentowania) w przypadku finansowania wielokrotnego i łączonego.

3.4.5 Pojawia się zatem kolejne pytanie, czy w odniesieniu do infrastruktury podstawowej nie jest konieczne wsparcie dla regionów rozwiniętych. Należałoby rozważyć tutaj możliwość stosowania wyjątków i elastycznych rozwiązań – np. w sytuacji, gdy rozwój centralnego, bardziej zaawansowanego obszaru sprzyja rozwojowi otaczających go rejonów.

3.4.6 Jeśli chodzi o proponowane priorytety w zakresie wspierania przedsiębiorstw i konkurencyjności w biznesie, EKES przypomina o znaczącym wkładzie podmiotów gospodarki społecznej w rozwój terytorialno-regionalny, przywoływany wielokrotnie w wielu oficjalnych dokumentach instytucji europejskich. EKES sugeruje objęcie gospodarki społecznej rozwiązaniami na rzecz konkurencyjności biznesowej, przedsiębiorczości, nowych modeli biznesowych, szkoleń, edukacji, badań, rozwoju technologicznego i innowacji technologicznych, promocji zatrudnienia, efektywności energetycznej, energii odnawialnej oraz włączenia społecznego.

3.5 Ramy finansowe

3.5.1 EKES popiera propozycję Komisji dotyczącą nowego nazewnictwa regionów i stawek funduszy strukturalnych.

3.5.2 EKES uważa, iż konieczne jest wykorzystanie części środków EFRR, przeznaczonej obecnie na instrument „Łącząc Europę”, na cele związane z pogłębianiem ogólnych powiązań transnarodowych – zgodnie z sugestiami przedstawionymi w punkcie 3.2.2 powyżej.

3.5.3 EKES popiera wniosek Komisji, w którym ustalone zostały minimalne pułapy dla poszczególnych kategorii regionów w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – z myślą o większym wkładzie funduszy w realizację najważniejszych założeń strategii „Europa 2020”. EKES sugeruje, by zasoby przeznaczone na EFS, które mogą zostać zainwestowane w infrastrukturę edukacyjno-społeczną, w pierwszym rzędzie starać się wykorzystać na promocję zintegrowanego wzrostu.

3.5.4 EKES uważa, że koncentracja priorytetów inwestycyjnych stanowi właściwe odzwierciedlenie celów strategii „Europa 2020”, na co wskazuje w punktach 1.4.5.3, 2.4, 2.5, 2.6 i 2.7 niniejszej opinii.

Bruksela, 25 kwietnia 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON